

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse om anskaffelse av en grunnboringsrigg. Klagenemnda fant at innklagede hadde brutt kravet til forutberegnelighet i loven § 5 ved at prisforskjellen mellom klagers og valgte leverandørs tilbud var gitt uventet lav uttelling ved evalueringen av tildelingskriteriet "Pris". Klagers øvrige anførsler har ikke ført frem eller er ikke behandlet med det resultat saken har fått.

Klagenemndas avgjørelse 8. mars 2010 i sak 2009/127

Klager: Geonor AS

Innklaget: Statens vegvesen

Klagenemndas medlemmer: Siri Teigum, Kai Krüger, Magni Elsheim

Saken gjelder: Tildelingsevaluering.

Bakgrunn:

- (1) Statens vegvesen (heretter kalt innklagede) kunngjorde den 3. februar 2009 en åpen anbudskonkurranse om anskaffelse av en grunnboringsrigg. Tilbudsfrist var 18. mars 2009. Vedståelsesfristen for tilbudene var satt til 15. juni 2009. Av anskaffelsesprotokollen datert 6. april 2009 fremgikk det at anslått verdi for anskaffelsen var ca 3 MNOK.
- (2) I konkurransegrunnlagets del B "Tilbudsregler" er det under punkt B.3 oppstilt krav til formell dokumentasjon som skal vedlegges tilbudet. I tillegg skal det vedlegges dokumentasjon over virksomhetens relevante leveranser. Deretter er det oppstilt kvalifikasjonskrav under punkt B.4 og kriterier for valg av tilbudet under punkt B.5. Oppbyggingen av konkurransegrunnlagets del B refereres i det følgende:

"B.3 Krav til utforming av tilbudet

[...]

Formell dokumentasjon som skal vedlegges tilbudet:

[...]

I tillegg skal følgende dokumentasjon vedlegges tilbudet:

- *Oversikt over virksomhetens relevante leveranser*

Tilbyder skal levere en liste over relevante oppdrag som skal inneholde informasjon om oppdragsgiver, type leveranse, størrelse og varighet.

- Oversikt over virksomhetens økonomiske og finansielle stilling
Tilbyder skal fremlegge virksomhetens årsregnskap, inklusiv balanse- og resultatregnskap med revisorrapport, for de to siste regnskapsår.

- Kvalitetssikringssystem
Beskrivelse av tilbyders kvalitetssikringssystem.

Disse vedleggene skal nummereres fortløpende i samme rekkefølge som her, slik at skatteattestene vil være vedlegg 1 og 2, og kvalitetssikringssystem er vedlegg 6.

B.4 Kvalifikasjonskrav (kvalifikasjonsvurdering)

Følgende krav til leverandørens kvalifikasjoner blir vektlagt:

Finansiell og økonomisk stilling

Firmaets kompetanse og kapasitet til å gjennomføre oppdraget

Kvalitetssikringssystem

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å be om supplerende opplysninger.

B.5 Kriterier for valg av tilbud (tilbudsvurderingen)

For denne konkurransen vil kontrakt bli tilbudt det tilbudet som:

har den laveste pris

X er det økonomisk mest fordelaktige

Ved vurderingen av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet vil følgende tildelingskriterier bli lagt til grunn, med den oppgitte vektning av det enkelte kriterium:

Kvalitet og tekniske løsninger (pkt C)	vektes: 60 %
Kvalitet	vektes: 15 %
Tekniske løsninger	vektes: 15 %
Responstid for reparasjon og delleveranse	vektes: 30 %
Pris (pkt C4)	vektes: 40 %

- (3) Fra punkt C.1 "Beskrivelse av leveransen (funksjon, ytelse, teknisk spesifisering osv.)" i del C "Kravspesifisering", hitsettes følgende:

"Merk: Grunnboringsriggen skal ha en vekt på ca. 6 til 7 tonn. Totalvekt med nødvendig utstyr (stenger, slanger, redskap, verktøy etc.) må ikke overstige 8 tonn. 8 tonn er maksimal lastekapasitet for oppdragsgivers transportredskap.

[...]

9. Leverandør/produsent skal oppgi egen verkstedsadresse og responstid for utrykning ved driftsstans. Om maskinen stasjoneres langt fra leverandørens verkstedadresse skal lokal verkstedtilgang avtales i samarbeid med leverandøren (Se C1, pkt 7 om opplæring). Dette skal være avklart før levering med den leverandør som får tilslaget. Responstid er et av kriteriene som vil bli vektlagt ved valg av borerigg. (se pkt B.5).

[...]

Krav/opplysninger

I tillegg til den generelle beskrivelsen i det forestående er det listet opp følgende krav/opplysninger:

[...]

- *Beltenes vendehjul skal være av sprocket type.*

[...]

C. 3 Garantier/service

[...]

Tilgjengelig sertifisert servicepersonell til årlig vedlikehold og kalibrering.

(Responstider for service/reparasjon skal oppgis i tilbudet). (Se pkt B5)."

- (4) Innenfor tilbudsfristens utløp den 18. mars 2009 mottok innklagede to tilbud, fra Geonor AS (heretter kalt klager) og fra Geosafe AS (heretter kalt valgte leverandør).
- (5) Fra klager sitt tilbud datert 17. mars 2009 hitsettes følgende:

" Pris: som spesifisert i prisskjemaet; NOK 2.350.000,-

[...]

Mobilitetsgaranti:

Geonor AS garanterer utlevering av nødvendige slitedeler innen 24 timer etter bestilling. Liste over slitedeler og andre reservedeler som lagerføres lokalt i Trondheim f. eks hos AKU følger vedlagt (vedlegg 7).

Geonor AS i samarbeid med Andersen Kran og utstyrskontroll AS garanterer at nødvendige reparasjoner ifm driftsstans igangsettes senest 48 timer etter varsel fra Svv.

- (6) I "Prisskjema" vedlagt klagers tilbud fremgår følgende vedrørende tilbuds grunnboringsrigg:

<u>Prisskjema</u>		
Grunnboringsrigg		
<i>[...]</i>		<i>[...]</i>
<i>4</i>	<i>Vekt inkl. driftsvæsker ca</i>	<i>6800 kg</i>
<i>[...]</i>		
Understell/drivsystem		
<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>
<i>3</i>	<i>Sprockethjul, dimensjon, og antall tenner</i>	<i>550m.m., 14 tenner, stålfelg m/ uretanbelegg</i>
<i>[...]</i>	<i>[...]</i>	<i>[...]</i>

Respons tid fylles ut av tilbyder	Beskrivelse	<i>Se eget vedlegg vedr. support.</i>
	• Leverandørens responstid på feilsøking og retting uten ubegrunnet opphold	
	• Leveringstider på reservedeler	GM- deler iht lagerliste leveres fra lager i Trondheim og Oslo innen 24 timer, ikke lagerførte deler kan ta 1-3 dager (fra Geomachine i Finland).

- (7) I valgte leverandør sitt tilbud datert 9. februar 2009 fremgår det at tilbudssummen for tilbudt grunnboringsrigg er 3.295.00 MNOK. Fra tilbudet refereres følgende:

”

<u>Prisskjema</u>		
Grunnboringsrigg		
[...]	[...]	[...]
4	Vekt	6700 kg
[...]		
Understell/drivsystem		
1	Generell beskrivelse belter	Boggi på midtre par 4 st hjul og 4 st sprockethjul
2	Hjul dimensjon, antall	6 stk helgummi, 2 stk helplasthjul
3	Sprockethjul, dimensjon, og antall tenner	4 stk sprockethjul, Ø 395, 14 st
[...]	[...]	[...]
Respons tid fylles ut av tilbyder	Beskrivelse	
	Innen 24 timer under normale omstendigheter	Vi har servicefolk i Trondheim og Gøteborg.

”

- (8) I anskaffelsesprotokollen datert 6. april 2009, fremgår det at GeoSafe AS er blitt innstilt som leverandør. Fra vurderingen refereres følgende:

”

	<i>GM 100GTT</i>	<i>Geotech 707-6</i>
<i>Kvalitet</i>	<i>Jeg har vært i dialog med 4 forskjellige firma (maskinførere) med følgende opplysninger: På 2 av maskinene har kjoksen røket 2 ganger 1. leveåret av riggen. Elektrofeil. Mistet matekraft ved sveising på rigg.</i>	<i>Statens vegvesen. Region midt er eiere av 2 stk Geotech grunnboringrigger som er i bruk daglig. 1 stk 710, 1995 mod. og 1 stk 707, 207 mod. Disse riggene er vi meget godt fornøyd med.</i>
	<i>Feil med tettinger på hammer. Ikke mye boringer første året grunnet ulike feil på maskin (GM200) 240 timer driftsstans første halvår. Hvis riggen går i 14 dager uten at noe ryker er de heldige. Ryttere på belter ryker ved skeivgang av belter. Masse minuser blir det hevdet.</i> Karakter 3	<i>Geotech 707 har vi faktisk ikke hatt driftsstopp med, på grunn av oppståtte feil. Fordel at alle rigger i regionen er av samme merke på grunn av service og riggens tilbehør/utstyr mm.</i> Karakter 5
<i>Tekniske løsninger</i>	<i>Leverer ikke rigg med 4 stk sprockethjul som vi etterspør.</i> Motor: 175 HK 4sylindret er mere støyende enn 6 syl. <i>Vil få større belastning og derav kortere levetid.</i> Karakter 3	<i>Rigg leveres som etterspurt.</i> Motor: 204 HK 6 sylindrer, støysvak og du kan kjøre riggen på lavt turtall med stor trekkraft, som er en stor fordel i ulendt terreng. Likedan når alle pumper er i drift. Dette har betydning for motorens levetid. Geotech vil trekke inn spesialister på støydemping under nykonstruksjonen av karosseriet er det beskrevet i tilbudet. Karakter 5
<i>Responstid delelevering</i>	<i>Det oppgis et verksted på Heimdal i Trondheim som skal utføre service og reparasjoner, samt at de skal ligge inn med et lite delelager. Dette er et firma som det er inngått avtale med i forbindelse med dette tilbudet og det har ingen erfaring med reparasjoner av slike rigger. Ved kontakt med andre brukere sies følgende: For lang leveringstid på deler når delene</i>	<i>Geosafe har et eget verksted på Heimdal i Trondheim som vi benytter i dag, til service av våre rigger. De yter meget god hjelp, og reparatørene har god kjennskap til de ulike geotech-riggene. Der kan vi låne en utleierigg i den tiden vår rigg er til rep. slik at det blir veldig kort driftstopp. Dette hvis det er en mer omfattende reparasjon av gammel rigg.</i>

	<i>leveres fra Finland.</i> <i>Treghet for å få hjelp.</i> <i>Geonor har ikke verksted selv,</i> <i>og ingen utleierigg hvis rigg må</i> <i>på verksted.</i> Karakter 3,5	Karakter 5
<i>Pris</i>	<i>Billigst</i> Karakter 5	<i>Dyrest</i> Karakter 3,56

Tilbud nr 2

Tilbud nr 1

- (9) Den poengmessige beregningen til de to tilbyderne er skjematisk fremstilt i vedlegg til anskaffelsesprotokollen, og refereres i det følgende:

"To tilbud: 2,350-3,295

Karakterskala: 0-5 poeng

Beste tilbud for hvert kriterium får beste poeng, dvs 5

Laveste pris får 5 poeng, %- vis reduksjon for pris

	<i>Tilbud 2</i>		<i>Tilbud 1</i>	
<i>Tilbudssum</i>	<i>2 350 000</i>		<i>3 295 000</i>	
	<i>Poeng</i>	<i>%- res.</i>	<i>Poeng</i>	<i>%- res.</i>
<i>Kvalitet (15 %)</i>	<i>3</i>	<i>0,45</i>	<i>5</i>	<i>0,75</i>
<i>Tekniske løsninger (15 %)</i>	<i>3</i>	<i>0,45</i>	<i>5</i>	<i>0,75</i>
<i>Responstid på reparasjon og dellevering (30 %)</i>	<i>3,5</i>	<i>1,05</i>	<i>5</i>	<i>1,5</i>
<i>Pris (40 %)</i>	<i>5</i>	<i>2,00</i>	<i>3,56</i>	<i>1,42</i>
<i>Totalt</i>		<i>3,95</i>		<i>4,42</i>

”

- (10) I avgjørelsesprotokoll datert 23. april 2009 fra anskaffelsesnemnda fremkommer det at innstillingen er tilfredsstillende og at den er blitt godkjent.
- (11) Innklagede meddelte i brev av 23. april 2009 til klager at man hadde til hensikt å inngå kontrakt med Geosafe AS. Det ble samtidig gitt en begrunnelse for valget. Fra brevet refereres følgende:

” Begrunnelse for valg

[...]

Vurdering av tilbudet fra Geonor AS

Kvalitet

Vi har gjennomgått relevante oppdrag og funnet at det har vært en del driftstans på grunn av feil på maskinene. 3 poeng.

På maskinene fra Geosafe er det registrert mindre driftstans på grunn av oppståtte feil.

Tekniske løsninger:

Geonor leverer ikke rigg med 4 stk sprockethjul som vi etterspør. Dere tilbyr motor på 175 HK med 4 sylindre. Denne er mer støyende enn 6-sylindret maskin, og vi vil få større belastning. Dette har betydning for levetid. Vi har også trukket for at hydraulikkslanger har innfesting på feil side av borenheten i forhold til boremannskapet. 3 poeng.

Rigg fra Geosafe leveres som etterspurt og med 204 HK (6 sylindre). De har beskrevet i tilbudet at de vil trekke inn spesialister på støydemping under nykonstruksjonen av karosseriet.

Responstid på reparasjon og dellevering

Dere oppgir et verksted på Heimdal i Trondheim som skal utføre service og reparasjoner, samt at disse skal ligge inne med et lite delelager. Dette er et firma som det er inngått avtale med i forbindelse med dette tilbudet og de har etter det vi kan se ingen erfaring med reparasjon av slike rigger. 3,5 poeng.

Geosafe har et eget verksted for sine rigger i Trondheim.

Pris

Deres tilbud har fått karakter 5 for laveste pris (kr 2.350.00), mens Geosafe har fått karakteren 3,56 (kr 3.295.000)."

- (12) Klager påklaget tildelingen i brev av 29. april 2009.
- (13) I notat av 6. mai 2009 utarbeidet av grunnboringskoordinator i Statens vegvesen region midt er det nedtegnet de opplysninger som er mottatt ved henvendelse til de ulike grunnboringsfirma.
- (14) I brev av 19. mai 2009 meddelte innklagede at klagen ikke ble tatt til følge.
- (15) Klager sendte inn en ny klage på tildelingsbeslutningen i brev av 20. mai 2009. I brev av 26. mai 2009 meddelte innklagede at beslutningen ble opprettholdt.
- (16) Kontrakt i saken mellom valgte leverandør og innklagede ble inngått den 2. juni 2009.
- (17) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser i brev av 3. juni 2009.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- 1. Evalueringen av tildelingskriteriet "Kvalitet og tekniske løsninger"*
- 1.1 Vedrørende underkriteriet "Kvalitet"*

- (18) Innklagede har brutt regelverket ved å ha utøvd et vilkårlig og urimelig skjønn, herunder benyttet feil faktum, i vurderingen av klagers tilbud under underkriteriet "*Kvalitet*". Det fremstår som om innklagede har forhåndsbestemt seg for valg av leverandør og tilpasset sin argumentasjon og poenggivning etter dette.
- (19) Når det gjelder innklagedes vektlegging av referanser, anføres det at innklagede feilaktig har lagt til grunn at "*det er funnet en del driftsstans på maskinene*". Innklagede har således ikke kommentert at oppgitte referanser ikke er ensidig negative, og at alle brukerne av klagers rigger de senere årene, inklusive brukere i Statens vegvesen, tvert om er godt fornøyd med riggene.
- (20) Innklagede burde uansett ha innhentet brukserfaringer fra andre uavhengige og relevante brukere av valgte leverandørs rigger, slik som gjort overfor klager.

1.2 Vedrørende underkriteriet "Tekniske løsninger"

- (21) Klager har anført at innklagedes evaluering av klagers tilbud på dette punktet bygger på et sterkt vilkårlig skjønn. Det er vist til at selv om klager ikke opprinnelig tilbød rigg med 4 sprockethjul, er det tilbudt levering av sprockethjul uten ekstra kostnad i brev av 29. april 2009.
- (22) Klager viser tillegg til at innklagede tar feil i at motor med 4 sylindere er mer støyende enn 6 sylindere og at dette vil medføre kortere levetid. Klager kan også levere 6 sylindret motor slik som valgte leverandør har gjort, men da ville man som nevnt i brev av 29. april 2009 ikke møte de vekt- og dimensjonskrav som er stilt til riggen. Klager har videre tilbudt å innhente spesialister på støydemping i brevet av 29. april 2009, da dette er blitt vektlagt positivt av innklagede overfor valgte leverandør.

1.3 Vedrørende underkriteriet "Responstid for reparasjon og delleveranse"

- (23) Klager har anført at innklagede har brutt regelverket ved å ha utøvd et vilkårlig og urimelig skjønn ved evalueringen, da innklagede har gitt trekk i poeng for at klagers samarbeidende verksted ikke har erfaring med reparasjon av tilbudt rigg. I følge klager har innklagede selv ringt opp verkstedet og fått bekreftet at angjeldende verksted innehar den nødvendige kompetansen.
- (24) I tillegg har klager anført at vektleggingen av at valgte leverandør har eget verksted for sine rigger i Trondheim er diskriminerende og irrelevant i forhold til dette underkriteriet.

2. Tildelingskriteriet "Pris"

- (25) Klager anfører at poenggivningen vedrørende pris er sterkt urimelig og usaklig i forhold til vurderingen av andre kriterier. Klager viser i denne forbindelse til at klagers pris er NOK 945 000 lavere enn valgte leverandør sitt tilbud. Videre er det vist til at poenggivningen på "*Kvalitet og tekniske løsninger*" er gitt i hele og halve tall, mens poenggivningen for pris er gitt med 2 desimaler. Innklagedes poenggivning synes å støtte opp om en konklusjon som innklagede ønsker, mer enn en reell poenggivning knyttet opp mot de tilbudte priser.

Innklagedes anførsler:

1. Evalueringen av tildelingskriteriet "Kvalitet og tekniske løsninger"

1.1 Vedrørende underkriteriet "Kvalitet"

- (26) Innklagede anser det for å være forutberegnelig at man ved vurdering av underkriteriet "*Kvalitet*" tar kontakt med de referanser leverandøren har oppgitt i sitt tilbud. I følge innklagede viser henvendelsene at det "*for ofte*" oppstår produksjonsavbrudd grunnet maskinfeil.
- (27) For så vidt gjelder valgte leverandør sine referanser, vises det til at innklagede har to Geotech grunnboringsrigger, og at de gjennom disse kjenner maskinene tilstrekkelig til å vurdere kvaliteten.

1.2 Vedrørende underkriteriet "Tekniske løsninger"

- (28) Innklagede har lagt til grunn at tilbudt rigg fra klager ikke leveres med fire sprockethjul slik konkurransegrunnlaget krever, og klager fikk derfor dårlig uttelling i vurderingen av underkriteriet "*Tekniske løsninger*". Forhandlingsforbudet hindrer innklagede i å hensynta opplysninger fra klager i forbindelse med klageprosessen. Etter innklagedes syn burde imidlertid anskaffelsesprotokollen inneholdt en drøftelse av om klagers tilbud skulle vært avvist som følge av dette avviket.
- (29) Når det gjelder påstanden om at motor med 4 sylindre er mer støyende enn en motor med 6 sylindre, opplyses det at erfaringsmessig går en 6 sylindret motor med mindre dreiemoment ved sonderinger enn en 4 sylindret motor og derigjennom gir den mindre støy og slitasje. Som følge av forhandlingsforbudet kan innklagede ikke hensynta klagers opplysninger i klageomgangen.

1.3 Vedrørende underkriteriet "Responstid for reparasjon og delleveranse"

- (30) Innklagede anfører at både verkstedet på Heimdal sin faglige erfaring og hurtighet på delelevering har betydning for responstiden, jf. formuleringen av dette underkriteriet. Innklagedes henvendelse til klagers referanser viser at responstid på deleleveransen fra klager sin samarbeidspartner på verksted er svak. Innklagede ser at anskaffelsesprotokollen fremstår noe knapp på dette punktet.

2. Tildelingskriteriet "Pris"

- (31) Innklagede anfører at de poeng som er gitt gjenspeiler forskjellene i pris, og at dette er forutsigbart for leverandørene. Poengene for pris er gitt ved at laveste pris er gitt 5 poeng, mens høyere pris er gitt poeng i henhold til prosentvis forskjell fra det laveste tilbudet. I følge innklagede medførte dette nødvendigvis at det ble gitt poeng med desimaler på dette kriteriet. På øvrige underpunkter var det ikke grunnlag for mer finmasket karaktergivning enn ved halve karakterer.

Klagenemndas vurdering:

- (32) Klager har deltatt i konkurransen og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om Klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Anskaffelsen er en vareanskaffelse, og følger etter sin verdi lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1999 nr. 69 og forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr 402 del I og III, jf. forskriftens §§ 2-1 og 2-2.

Innklagedes vurdering av kriteriene "Kvalitet og tekniske løsninger"

- (33) Klagers anførsler om vilkårlig og urimelig skjønn samt om innklagede har forhåndbestemt sitt valg er ikke nærmere dokumentert og nemnda lar dette ligge. Nemnda vil i det følgende drøfte klagers anførsler vedrørende de konkrete vurderinger innklagede har gjort som grunnlag for tildelingen til valgte leverandør.

- (34) Ved tildelingsevalueringen har oppdragsgiver et relativt vidt innkjøpsfaglig skjønn som kun i begrenset grad kan overprøves rettslig. Klagemennda kan imidlertid prøve om skjønnutøvelsen har vært saklig og forsvarlig, i samsvar med regelverkets grunnleggende krav, samt bygd på riktig faktum, jf. for eksempel klagemenndas saker 2009/51, 2008/170 og 2007/140 premiss 28.
- (35) Konkurranses grunnlaget skiller mellom B.3 krav til formell dokumentasjon som skal vedlegges tilbudet, B.4 Kvalifikasjonskrav og B.5 Tildelingskriterier. Det fremgår av sammenhengen at B.3 med den etterspurte liste over relevante oppdrag med informasjon om "*oppdragsgiver, type leveranse, størrelse og varighet*" kan bli anvendt for å avklare både B.4 kvalifikasjoner og B.5 om "*Kvalitet og tekniske løsninger*". Under B.4 Kvalifikasjonskrav inngår "*Firmaets kompetanse og kapasitet til å gjennomføre oppdraget*."
- (36) Begge tilbydere ble funnet kvalifisert i følge anskaffelsesprotokollen punkt 10 b).
- (37) Vurderingen av tildelingskriteriet "*Kvalitet og tekniske løsninger*" er inndelt i tre underkriterier "*Kvalitet*", "*Tekniske løsninger*" og "*Responstid*". Innklagedes vurdering av disse forholdene fremgår av en protokollert oppstilling i kolonner som sammenholder de to tilbudte maskiner – klagers "*GM 100GTT*" og valgte leverandørs "*Geotech 707-6*". Innklagede har for klagers maskin bygget på de oppgitte eksterne referanser og kommentert kunders tilbakemeldinger på slike. For valgte leverandørs maskin har innklagedes egne erfaringer og innspill fra interne brukere blitt inntatt sammenligningsvis punkt for punkt. Mennda ser at innklagede muligens kunne ha klargjort at de oppgitte kundereferanser ville bli kontaktet om disse forhold. Når slike referanser skal oppgis, kan det imidlertid etter menndas syn ikke anses som uforutsigelig at de tekniske vurderinger knyttes an til de brukserfaringer tidligere kunder og egne brukere innen etaten har hatt med de konkurrerende maskiner. En teknisk vurdering av tilbudt teknisk utstyr må naturlig omfatte både formelle spesifikasjoner og brukserfaringer i fortid. Mennda har i lignende saker tidligere frarådet uformelle kontakter om slike forhold – og har anbefalt at både eksterne referanser og egne brukserfaringer fra tidligere innkjøp – positive eller negative – blir dokumentert skriftlig slik at de relevante sammenligninger lar seg dokumentere og etterprøve. Dette har innklagede gjennomført. Den tekniske sammenligningen etterlater så langt mennda kan se ingen særlig tvil om at innklagedes sammenligning mellom valgte leverandørs maskin "*Geotech 707-6*" og klagerens "*GM 100GTT*" er foretatt på forsvarlig måte og i samsvar med regelverkets krav til gjennomsiktighet, forutberegnelighet og etterprøvbarehet, jf. ovenfor under (8).

Klagers senere tilbud 29. april 2009 om levering av sprockethjul

- (38) At den aktuelle rigg skal ha sprockethjul er definert som et absolutt krav til tilbyderne i kravspesifikasjonen, jf. kravspesifikasjonen side 20 som sitert ovenfor (3). Dette er en teknisk spesifisering som ikke kan endres senere enn tilbudsfristens utløp, jf. motsetningsvis forskriften § 17-2 (1). Når sprockethjul er gjort til et "*skal*"-krav til leveransen, har oppdragsgiver uansett avskåret seg fra å anta tilbud uten en slik teknisk løsning, jf. forskriften § 20-13 (1) (c) om at alternative tilbud må være varslet i konkurransegrunnlaget for å kunne tas i betraktning, se også forskriften § 20-4.
- (39) Klager har senere enn tilbudsfristens utløp den 18. mars 2009, dvs. ved brev av 29. april 2009, supplert sitt tilbud med nytt tilbud om å inkludere de omspurte sprockethjul. Dette

blir en endring av tilbudet i strid med forhandlingsforbudet som gjelder ved anbudskonkurranser, jf. forskriften § 21-1 (1). Å tilby mer og annet enn i det opprinnelige tilbudet er ikke en avklaring som kunne passert etter forskriften § 21-1 (2). Tilbudet skulle derfor rettelig vært avvist med hjemmel i forskriften § 20-13 (1) (c). Klagers anførsel om at de påkrevde sprockethjul ble tilbudt 29. april 2009 fører etter dette ikke fram. At innklagede likevel har lagt de manglende sprockethjul inn i sin negative kvalitetsvurdering av klagers maskin, er derfor formelt sett en feil, men den har ingen betydning i saken.

- (40) Tilbudet uten de omspurte sprockethjul skulle vært avvist og ikke medtatt i vurderingen under tildelingskriterier. Feilen har imidlertid ingen betydning for saken siden klager uansett ikke var i posisjon til å oppnå kontrakt.

Vedrørende underkriteriet "Responstid for reparasjon og delleveranse"

- (41) Kravsspesifikasjonen C.3 setter krav om tilgjengelig, sertifisert servicepersonell til årlig vedlikehold og kalibrering. I tillegg er responstid under drift gjort til en del av tildelingskriteriet *"Kvalitet og tekniske løsninger"*. Klager har anført at det er brudd på kravet til forutberegnelighet at innklagede har gitt fratrekk i poeng som følge av at klagers samarbeidende verksted ikke har erfaring med reparasjon av slike rigger. Innklagede har anført at både verkstedets faglige erfaring og hurtighet på delelevering har betydning for responstiden.
- (42) Det er på det rene at leverandørene skal oppgi *"responstid for utrykning ved driftsstans"*, jf. side 12 i kravsspesifikasjonen under punkt 9 som sitert ovenfor under (3). Innklagedes vurdering av henholdsvis klagers og valgte leverandørs tilbud om dette følger etter vurderingen av de tekniske forhold vedrørende de tilbudte maskinene. Det fremgår at klagers servicetilbud har noen mangler sammenlignet med valgte leverandør, så som at referansekundene oppgir manglende erfaring med reparasjon av slike rigger, lang leveringstid på deler fra finsk underleverandør – og ikke tilbud om utleierigg ved driftsstans, der valgte leverandør tilbyr nettopp dette. Nemnda kan ikke se at det bryter med kravet til forutberegnelighet i loven § 5 at de innmeldte referansekunder blir spurt også om slike forhold og ved protokollering lagt til rette for en sammenligning med innklagedes egne interne erfaringer med valgte leverandørs løsninger på respons og driftsservice.

Tildelingskriteriet "Pris"

- (43) Klager har anført at innklagede har brutt kravet til forutberegnelighet i vurderingen av tildelingskriteriet *"Pris"*. Det er vist til at klagers pris er NOK 945 000 lavere enn valgte leverandør sitt tilbud, og at øvrig poenggivning er gitt i hele og halve tall mens poenggivningen for pris er gitt med 2 desimaler. Innklagede har anført at de poeng som er gitt gjenspeiler forskjellene i pris, og at dette er forutsigbart for leverandørene.
- (44) Ved verdsettelsen av forskjellene mellom tilbudene, herunder ved karaktersetting av pris, utøver oppdragsgiver et skjønn som bare i begrenset grad kan overprøves rettslig. Det følger imidlertid av kravet til forutberegnelighet i lovens § 5 at oppdragsgivers poengsetting må sikre at relevante forskjeller mellom tilbudene gjenspeiles i de poeng innklagede gir de ulike tilbud, jf. blant annet klagenemndas sak 2008/171 premiss (37).
- (45) Det er ikke opplyst i konkurransegrunnlaget hvilken beregningsmetode innklagede ville benytte. Beregningsmetoden er imidlertid skjematisk fremstilt i vedlegg til

anskaffelsesprotokollen, hvor det fremkommer at karakterskalaen er 0-5 poeng og at laveste pris får 5 poeng. Av tildelingsbrevet til klager er det opplyst at: *"Deres tilbud har fått karakter 5 for laveste pris (kr 2.350.00), mens Geosafe har fått karakteren 3,56 (kr 3.295.000)"*. Innklagede har i sitt tilsvare opplyst at: *"poengene for pris er gitt ved at laveste pris er gitt 5 poeng, mens høyere pris er gitt poeng i henhold til prosentvis forskjell fra det laveste tilbudet"*.

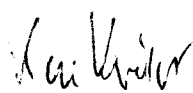
- (46) Nemnda viser til at valgte leverandør sitt tilbud var 950 000 NOK høyere enn klager sitt tilbud. Innklagede har opplyst at beregningsmetoden tok utgangspunkt i det laveste tilbudet, altså klagers tilbud. Nemnda bemerker at den metoden innklagede har opplyst at poengforskjellen skulle beregnes ut i fra, er en utbredt metode. Metoden innebærer at det laveste tilbudet gis høyest uttelling, og at prosentvis merkostnad gjenspeiles i tilsvarende prosentvis reduksjon ved poengmessig uttelling. Dersom prisforskjellen beregnes med utgangspunkt i klagers tilbud er prisforskjellen ca 40 %, og ikke ca 30 %, som poengsettingen (3,56) av valgte leverandør sitt tilbud indikerer. Det er derfor nærliggende å anta at innklagede har beregnet prisdifferansen med utgangspunkt i valgte leverandørs tilbud, og ikke med utgangspunkt i klagers tilbud. Ettersom innklagede ikke har fulgt den beregningsmetoden som innklagede har opplyst er benyttet fremstår det som om innklagede har gjort en feil ved evalueringen. Det bemerkes videre at omregnet i poeng skulle innklagedes beregningsmetode ført til at valgte leverandør hadde blitt gitt ca 3 poeng, og ikke 3,56 poeng. Innklagede har ikke på annen måte forklart hvorfor forskjellen i pris har gitt så lav poengmessig uttelling, og etter klagenemndas vurdering fremstår den lave uttellingen som uventet.
- (47) Nemnda finner på den bakgrunn at innklagede har brutt kravet til forutberegnelighet i loven § 5 ved at prisforskjellen mellom klagers og valgte leverandørs tilbud er gitt uventet lav poengmessig uttelling ved evalueringen av tildelingskriteriet *"Pris"*. For ordens skyld bemerkes det ettersom prisen skulle vektet 40 % har innklagedes feil ved evalueringen av priskriteriet medført at valgte leverandør hadde fått ca 0,2 høyere poeng totalt. Innklagedes feil i forbindelse med poenggivningen har altså ikke hatt betydning for rangeringen av tilbudene.

Konklusjon:

Statens vegvesen har brutt kravet til forutberegnelighet i loven § 5 ved at prisforskjellen mellom klagers og valgte leverandørs tilbud er gitt uventet lav uttelling ved evalueringen av tildelingskriteriet *"Pris"*.

Klagers øvrige anførsler har ikke ført frem eller er ikke behandlet med det resultat saken har fått.

For klagenemnda for offentlige anskaffelser
8. mars 2010

Kai Krüger